WILPF NORGE • IKFF
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET

Pr. 10. april

LANDSMØTE PÅ HAMAR 17-19 APRIL 2026

PROGRAM MED SAKSLISTE

Informasjon om sakene og forslag til vedtak følger etter programmet.

FREDAG 17.april

Ankomst, registrering og kaffe/te fra kl 17.00. Hopen servering, Torggt. 91.

18.00 Velkommen til landsmøtet 2026

Velkomsthilsen fra arrangementskomiteen/avd Innlandet
Velkomsthilsen fra ledergruppa/Kari Nes og Gro Standnes

18.15 SAK 1 . Konstituering v/ledergruppa/ordstyrer

Opprop. Godkjenning av innkalling og sakliste, landsmøtefunksjonærer og forretningsorden for landsmøtet.

19.00 "Kjerringene mot strømmen"

Samtaler om aktivisering av våre medlemmer ført an av Berit Rusten

Enkel servering, kunstnerisk innslag og allsang.

LØRDAG 18.april

I tillegg til landsmøtets offisielle program skal avdeling Innlandet ha stand utenfor møtelokalet med brosjyrer og plakater fra kl.10.00 til kl.12.00.

09.00 SAK 2. Årsberetninger for 2024 og 2025 v/Kari Nes og Gro Standnes

Spørsmål/kommentarer fra landsmøtedeltakerne. Vedtak.

09.20 SAK 3. Regnskap. Økonomiutvalget v/Åse Juveli Berg

Årsregnskapet for 2025 legges fram.

Spørsmål/kommentarer fra landsmøtedeltakerne. Vedtak

09.40 SAK 4. Rekrutterings- og studieutvalget.

Innledning v/Wenche Havrevoll. Debatt**.** Vedtak

10.00 SAK 5. Opplæring og bruk av IKFFs «nye» nettsted

Samtale mellom Inger Karin Røe Ødegård og Åse Møller-Hansen.

Spørsmål. Vedtak

10.30 Pause

10.45 SAK 6. Redegjørelse for innkomne forslag til uttalelser

v/redaksjonskomiteen

SAK 7. Redegjørelse for innkomne forslag til saker

v/Gro Standnes

11.00 SAK 8. Den nordiske veien til fred

v/Cecilia Frogoudakis og Åse Møller-Hansen

Debatt. Oppsummering.

11.45 Minifredsmarsj til kulturhuset

12.00 Åpning av utstillingen "Kvinner for fred", Galleriet, Hamar Kulturhus
ved Hilde Solberg, leder avd. Stavanger og utstillingskurator. Forfriskninger

13.00 Lunsj

14.00 SAK 9. Informasjon fra internasjonalt utvalg.

IKFF i et internasjonalt felleskap v/Kari Nes og Berit Aasen
Hvordan synliggjøre det internasjonale arbeidet bedre i IKFF?

WILPF- kongressen og internasjonalt arbeid. Nordisk samarbeid.
Debatt. Vedtak .

14.40 SAK 10. Arbeidsplanen 2026 - 2028 v/Kari Nes og Gro Standnes

Korte kommentarer (5 min.) til utkast til arbeidsplan fra avdelingene.

Gruppearbeid, inkl. kaffepause
Arbeidsplanens innhold/ hovedpunkter - fremme forslag til aktiviteter og tiltak

Presentasjon fra gruppene i plenum

Debatt. Oppsummering. Vedtak

17.00 SAK 11. Budsjett 2026-2027 v/økonomiutvalget

Spørsmål. Debatt. Vedtak

17.30 Slutt for dagen.

19.00 Mingling. Festmiddag med underholdning og allsang

PRELUDIUM FOR FRED Iben Sandemose

SØNDAG 19.april

09.00 SAK 12. Valg av landsstyre 2026-2028 Valgkomitéen v /Gro Standnes

Debatt. Vedtak.

En liten fredsøvelse før neste sak…

09.45 Redaksjonskomitéens innstilling vedr. uttalelser (sak 6)

Debatt. Vedtak.

11.00 Pause

11.15 SAK 13. Politisk inspirasjon: «Fra krigens til fredens laboratorium».

Åpent møte.

ENDRING:
Innleder Unni Eikeseth fra NTNU har meldt forfall, men Susanne Urban, IKFF avd. Bergen, overtar.

Janine Müller, IKFF fra Møre og Romsdal, kommenterer.

Debatt. Vedtak.

12.45 Avslutning (..men lunsjen hører med før vi skilles)

13.00 Lunsj

13.30 Kort styremøte for det nye styret

Sak 1. Konstituering

Innkalling med detaljert program ble sendt ut med epost 11.mars 2026 til avdelingene.

Landsstyret anbefaler følgende vedtak:
Landsmøtet godkjenner innkalling og sakliste med tidsplan, landsstyrets forslag til forretningsorden og landsmøtefunksjonærer.

Forslag til:

Ordstyrer: Liss Schanke, bisittere er Kari Nes og Gro Standnes

Referenter: Siri Jensen, Jorid Junttila og Inger Karin Røe Ødegård
undertegnere av protokollen: Gro Eriksen og Anne Snekkvik

Redaksjonskomite for innkomne saker og uttalelser: Rigmor Bjerche, Margaret Heldor og Heidi Kvalvaag

Forslag til forretningsorden, regler for praktisk gjennomføring av landsmøtet

Delegater er landsstyrets medlemmer, delegasjonsmedlemmer valgt inn på avdelingens kvote, de tre landsstyreoppnevnte representantene for fylkene Møre og Romsdal, Agder og Telemark/Vestfold. Delegatene har stemmerett.

Deltakere er alle andre deltakere i landsmøtet, som er medlem i IKFF.

Både delegater og deltakere har har tale- og forslagsrett.

Taletid: Debattinnlegg – max 4 minutter. Replikk – max 1 minutt

Om nødvendig har ordstyrer rett til å endre taletid og adgang til replikk

Innlevering av forslag og frister i landsmøtet. Alle forslag skal leveres skriftlig til ordstyrer. Merk forslaget med forslagsstiller og til hvilken sak forslaget er knyttet til. Det er ikke anledning til å melde forslag til nye saker.

Frist for å levere endringsforslag til alle saker utenom arbeidsplanen er lørdag 18.april kl 11.45.

For alle avstemninger ved landsmøtet 2026 blir vedtak fattet ved alminnelig flertall.

Sak 2. Årsberetninger 2024 og 2025

Årsberetningen for 2024 ble godkjent av landsstyret 6.april 2025. Begge årsberetningene med vedlegg ble publisert på ikff.no i begynnelsen av april 2026, se https://www.ikff.no/landsmote-2026-hamar/ Beretning for 2025 ble godkjent av landsstyret i mars 2026.

Landsstyret anbefaler følgende vedtak: *Landsmøtet godkjenner IKFFs årsberetning for 2024 og IKFFs årsberetning for 2025 med vedlegg, slik de framkommer på ikff.no*

Sak 3. Årsregnskap 2024 og 2025

Årsregnskapet for 2024 ble godkjent av landsstyret i mars 2025 og tilsendt alle avdelingene.

Landsstyrets anbefaler følgende vedtak: *Landsmøtet godkjenner årsregnskapet for 2024 og vedlagte årsregnskap for 2025 (revisorgodkjent).*

BankID Signing Berg, Åse 2026-03-20

BankID Signing Nes, Kari 2026-03-20

IKFF
Årsregnskap 2025

Inntekter:	BLD	Egne Midler	NND	UD/NFR	UD kjernestøtte	Andre tilskudd	Totalt	Budsjett
Offentlig støtte	255 680	0	165 000	116 879	0	0	537 559	463 000
Kjernemidler	0	0	0	0	529 241	0	529 241	504 000
MVA Refusjon	0	82 751	0	0	0	0	82 751	78 000
Kontingenter	0	175 234	0	0	0	0	175 234	140 000
Gaver	0	107 112	0	0	0	0	107 112	75 000
Prosjekter	0	0	0	0	0	41 122	41 122	80 000
Andre inntekter	0	18 316	0	0	0	0	18 316	30 000
Totale inntekter	255 680	383 413	165 000	116 879	529 241	41 122	1 491 335	1 370 000

Kostnader	BLD	Egne Midler	NND	UD/NFR	UD kjernestøtte	Andre tilskudd	Total	Budsjett
Kontor og Drift	97 736	67 523	801	0	109 777	0	275 837	250 000
Fred og Frihet	30 052	6 100	0	0	36 149	0	72 301	80 000
Informasjon	12 114	37 538	2 957	14 600	236 891	0	304 099	325 000
Møter, reiser og seminarer	96 767	35 058	47 969	22 463	55 657	0	257 913	197 000
Kontingenter	11 000	59 966	0	0	1 263	0	72 229	80 000
Prosjekter	9 150	48 572	108 014	79 816	89 005	40 122	374 678	388 000
Gaver	0	3 457	0	0	500	0	3 957	20 000
Annet	419	1 950	5 000	0	0	0	7 369	30 000
Totale Kostnader	257 237	260 163	164 741	116 879	529 241	40 122	1 368 383	1 370 000
Resultat	-1 557	123 249	259	0	0	1 000	122 951	0

Avsatt til formålskapital	111 141
Avsatt til Mari Holmboe Ruges fond	11 810
Totalt overført til formålskapital	**122 951**

Sak 4. Rekrutterings- og studieutvalget

Rekrutterings- og studieutvalget gjennomførte en medlemsundersøkelse i 2025 og hadde kontakt med studieforbundet Solidaritet, som IKFF er medlem av. IKFFs ambulerende plakatutstillinger, kurert av Hilde Solberg, har også i 2025 vært et virkemiddel i rekrutteringsarbeidet. Se rapport i vedlegg til årsberetningen https://www.ikff.no/landsmote-2026-hamar/

Landsstyret anbefaler følgende vedtak:

Landsmøtet ber landsstyret styrke samarbeidet med Studieforbundet Solidaritet og fortsette med de ambulerende plakatutstillingene.

Sak 5. Opplæring/bruk av IKFFs nettsted

I løpet av 2025 ble det foretatt omlegging av nettstedet ikff.no. Omleggingen medfører blant annet at alle avdelinger kan administrere sin hjemmeside. I tilknytning til omleggingen ble det tilbudt opplæring for avdelingene.

I nedenstående forslag til landsmøtesak ønsket avdeling Innlandet at landsmøtet hadde «en felles drøfting av erfaringer som avdelingene har med opplæringen og bruk av det nye nettstedet. Er det flere som har lignende erfaringer som avd. Innlandet har? Hva kan eventuelt gjøres med det?»

Inger Karin Røe Ødegård og Åse Møller-Hansen samtaler om hvilke muligheter det omfattende omleggingsarbeidet gir IKFF for å styrke vår organisasjon lokalt og sentralt, og svarer på spørsmål og kommentarer fra landsmøtedeltakerne.

Innkommet forslag fra avd. Innlandet:

«8.august 2025 fikk avdelingene og landsstyret brev/mail fra ledelsen om gjenåpning og vanlig drift av IKFFs nettsted. Samtidig ble det gitt beskjed om at avdelingene fra nå skulle administrere sine egne sider, og at de derfor måtte melde inn navn på den/de som skulle være administrator(er). I samme melding ble det tillyst opplæring for administrator(ene) i midten av september.
Opplæring ble gjennomført digitalt. Vår avd. (avd. Innlandet) deltok med 2 medlemmer/administratorer. Begge erfarte at opplæringen ikke ga grunnlag for god og motiverende bruk av nettstedet, bl.a. at den var for omfattende og komplisert innen tidsrammen som var avsatt. I etterkant ble det tilsendt en «brukermanual» som heller ikke innfridde mer «brukervennlig» grunnlag.

Konklusjon: Vi ønsker selvfølgelig å bruke organisasjonens nettside på en riktig og nyttig måte. Slik situasjonen er, opplever vi at det er for tidkrevende og vanskelig. På dette grunnlaget fremmer vi forslag om…»(se ovenfor)

Landsstyret anbefaler følgende vedtak:

Landsmøtet ber landsstyret i samråd med ansvarlige for ikff.no og rekrutterings- og studieutvalget å legge en plan for opplæring og bruk av nettstedet og sosiale medier.

Sak 6. Innkomne forslag til uttalelser

Se vedlegg med fire forslag til uttalelser. Temaene er: felles sikkerhet, atomvåpen, asylpolitikk og Nobels fredspris.
Redaksjonskomiteen anbefaler at **vedtak** utformes i landsmøtet.

Sak 7. Innkomne forslag til saker

Det kom tre forslag til saker til landsmøtet innen fristen 7.mars. Disse ble behandlet i landsstyremøtet 19.mars. Forslagenes temaer, forslagsstillernes navn og landsstyrets innstillinger framkommer nedenfor.

Avsendere/ Landsstyrets innstilling	**Tema**
Avdeling Innlandet	Opplæring og bruk av IKFFs «nye» nettsted
Innstilling fra landsstyret	***Temaet behandles som egen sak i landsmøtet, se sak 5.***
Siri Jensen, kontaktperson for Vestfold og Telemark	«Under forutsetning av at IKFF mottar kjernemidler fra UD, hvor hensikten er å bygge/ styrke organisasjonen, etableres en ledelse/ arbeidsutvalg utgått fra landsstyret med årlig honorar: Leder: kr.15.000.- Nestleder kr.10 000.- Kasserer kr.10 000.- Sekretær/ koordinator: kr.10 000.- Ansvar og arbeidsoppgaver følger funksjonsbeskrivelse vedtatt av landsmøtet (evt. landsstyret) Ordningen evalueres av landsmøtet 2028. Begrunnelse. Fra juli i 2025 til juli i år har landsstyret vedtatt en lønnet administrativ ressurs, ca 20 %, kr 30 000.- med hovedoppgaver å følge opp de nasjonale prosjektene, medlemsregisteret og bistå ledelsen. Samtidig er det flere andre som yter en betydelig frivillig innsats for å få det daglige, sentrale organisasjonsleddet til å fungere, serve avdelingene og medlemmene. Forslaget utgjør kr 15 000.- mer enn dagens lønnet ressurs. Honoraret vil være en påskjønnelse og synliggjøre aksept for den innsatsen som utføres i det daglige som kommer alle avdelinger og medlemmer til gode. Forslaget fremmes for å styrke organisasjonsarbeidet, og er i tråd med målsettingen for UDs kjernemidler».
Innstilling fra landsstyret	***Saken behandles i nytt landsstyre***

Berit Moen, avdeling Oslo	"Landsmøtet gir landsstyret fullmakt til å nedsette en arbeidsgruppe om Palestina-spørsmålet. Arbeidsgruppen skal jobbe ut fra innsendte vurderinger og dokumentasjon, med mål om å velge et verktøy for å løse palestinerne sin uutholdelig situasjon, deriblant muligheten for å vitalisere FNs tilsynsråd (The Trusteeship Council) Arbeidsgruppa skal i samråd med internasjonalt utvalg legge fram et politikk-dokument for landsstyret."
Innstilling fra landsstyret	Forslaget om å opprette en arbeidsgruppe for Palestina tas opp i tilknytning til landsmøtets behandling av arbeidsplan 2026-2028 (sak 10). Forslaget om arbeidsgruppe avvises av flere grunner: Sentralt er IKFF allerede med i Fellesutvalget for Palestina, og lokalt er det flere steder stor aktivitet. Vi mangler kapasitet og kompetanse til ytterligere engasjement.

Landsstyret anbefaler følgende vedtak:

Landsmøtet godkjenner landsstyrets innstillinger

Sak 8. Felles sikkerhet - dialog er den nordiske veien

Jf. også sak 6.
Landsstyret anbefaler at **vedtak** utformes i landsmøtet

Sak 9. Internasjonalt utvalg

Se rapport i vedlegg til årsberetningen https://www.ikff.no/landsmote-2026-hamar/
Landsstyret anbefaler at **vedtak** utformes i landsmøtet.

Sak 10. IKFFs arbeidsplan 2026–2028

Gjeldende arbeidsplan ble vedtatt av landsmøtet i april 2024, og er rapportert i årsberetning 2024 og årsberetning 2025 (jf. sak 2) .

Arbeidsplanen skal fungere som et overordnet arbeidsverktøy for avdelingene og medlemsaktiviteten, og konkretisere IKFFs visjon og målsettinger som feministisk fredsorganisasjon. Det er derfor viktig at prosessen og den endelige planen utformes i et samspill mellom avdelingene, landsstyret, ledelsen og en god prosess i landsmøtet for å sikre nødvendig eierskap og forankring.

IKFF i Norge er en seksjon av internasjonale WILPF, og arbeidsplanen skal derfor også bidra til at WILPF når sine vedtatte mål.

Landsstyret behandlet forslag til arbeidsplan for de kommende to årene i sitt møte i mars, og anbefaler landsmøtet å vedta denne (vedlegg er utsendt til deltakere og blir også delt ut på møtet).

Forslaget til ny arbeidsplan er justert i forhold til tidligere planer, og de viktigste endringene er et forenklet oppsett, og at arbeidsområdene i større grad er tilpasset WILPFs forslag for perioden 2026 - 2029 som skal vedtas i juli.

Forslag til nye arbeidsområder	**Nåværende arbeidsområder**
1.Utfordre militarisme og arbeide for demilitarisering, nedrustning og klimarettferdighet	1. Bygge fredsbevegelsen og utvikle egen organisasjon
2. Styrke menneskerettigheter og agendaen om kvinner, fred og sikkerhet	2. Redefinere sikkerhetsbegrepet.
3. Revitalisere FN /det multilaterale systemet	3. Feministisk perspektiv på fred
4. Styrke WILPF som internasjonal fredsbevegelse	4. Fremme sosioøkonomisk rettferdighet

Alternativt forslag

I tillegg til det foreliggende forslaget til ny arbeidsplan, er det utarbeidet et alternativt forslag til arbeidsplan som ble sendt landsstyret kort før sist møte **(**vedlegg er utsendt til deltakere og blir også delt ut på møtet).

Forslaget ble ikke behandlet i landsstyret, men ble sendt alle styremedlemmer i ettertid. Dette forslaget viderefører i større grad den gjeldende arbeidsplanen og nåværende arbeidsområder.

Med to foreliggende forslag kan disse sammenlignes og kanskje vurderes om de kan utarbeides til et dokument som ivaretar intensjonen fra begge. *Derfor er det fint om deltakerne kan gjøre seg godt kjent med begge forslagene på forhånd, slik at vi får gode dialoger, og kan komme fram til et omforent forslag i løpet av landsmøtets behandling* .Arbeidsplanen skal behandles av landsmøtet lørdag ettermiddag, og det er satt av litt over to timer til prosessen som er lagt opp slik:

- kommentarer til foreliggende forslag fra avdelingene
- deltakerne jobber i grupper på tvers av avdelingene
- dialog i plenum og korte tilbakemeldinger fra gruppene
- oppsummering

Det er viktig for ledelsen og landsstyret at dette blir en god prosess, preget av gode dialoger og et sluttresultat som gir oss et godt dokument som vil inspirere til innsats de neste to årene. Vi oppfordrer derfor alle deltakerne til å medvirke til dette.

Landsstyret anbefaler følgende vedtak:

Det nyvalgte landsstyret innarbeider innspillene fra landsmøtet og ferdigstiller IKFFs arbeidsplan for 2026-2028.

Sak 11. Forslag til revidert budsjett 2026, inkludert bevilgning av gave til WILPF International

Budsjettforslaget er utsendt til deltakerne og blir også delt ut på møtet.

GAVE til WILPFs kongress
Arrangementskomiteen for WILPF-kongressen 2026 sendte ut brev 5.mars til alle WILPFs medlemmer hvor det ble orientert om organisasjonens vanskelige økonomi etter bortfall av internasjonal støtte. Som følge av dette blir kongressen med oppstart 18. juli avholdt bare digitalt med Kamerun som vertsseksjon. WILPFs kongressbudsjett går i hovedsak til dekning av oversettelses- og tolketjenester som er avgjørende for effektiv gjennomføring av et stort internasjonalt arrangement, spesielt når det foregår online.

I land som Norge med godt utbygget bredbånd er online-kongressen i praksis tilgjengelig for alle interesserte medlemmer, mens det er langt mer utfordrende å delta i land hvor infrastrukturen med strøm og bredbånd er dårlig utbygget, nett-tilgangen ofte ekstremt dyr og lokaler med offentlige nett-tjenester begrenset. Her må det legges teknisk og praktisk til rette for at WILPF-delegater kan delta på kongressen, også når den foregår på nett. Dette medfører store kostnader for mange seksjoner, spesielt I Sør- og Mellom-Amerika, deler av Asia og Afrika, inkludert vertslandet Kamerun.

På denne bakgrunn ber WILPF om bidrag fra medlemmene til dekning av

- Internett-tilgang og tilknytningskostnader
- Strømgeneratorer og trygg innkvartering for felles deltakelse
- Påmeldingsavgifter for seksjoner med dårlig økonomi

Økonomiutvalget foreslår at IKFF Norge bevilger et solidaritetsbidrag på kr 24 000 til disse formålene. Dette utgjør 2000 euro eller 1800 CHF og tilsvarer IKFFs kontingent til WILPF i 2026 som nylig ble betalt. Vi minner at under pandemien avsto WILPF fra å kreve inn kontingent fra seksjonene fordi mange var i en vanskelig situasjon. Også IKFF Norge nøt godt av dette.
Beløpet gjøres tilgjengelig for kongressbudsjettet umiddelbart.

Utgiftsposten Gaver foreslås å legge inn en økning på kr 24 000 i forhold til tidligere budsjett. Vedlagt revidert budsjett for 2026, med foreslått bevilgning innarbeidet. Med dette øker budsjettert underskudd til kr 75 768.

Landsstyret anbefaler følgende vedtak:

- *Landsmøtet godkjenner revidert budsjett 2026 pr 14.03. med kostnadsramme kr 1 573 000*
- *IKFF-Norge bevilger kr 24 000 til WILPF formål "Congress 2026 Participation"*
- *Landsmøtet gir for øvrig det nyvalgte landsstyret fullmakt til å tilpasse budsjettet til faktiske økonomiske tilskudd og prioriteringer i arbeidsplanen.*

Sak 12. Valg

Valgkomitèen anbefaler følgende vedtak:

Landsmøtet velger leder, nestleder, kasserer, sekretær samt leder og medlemmer av økonomiutvalget, slik valgkomiteen har anbefalt

Landsmøtet godkjenner avdelingenes valg av styremedlemmer/varamedlemmer

Landsmøtet godkjenner valgkomiteens anbefaling av én representant for fylker uten avdelinger

Landsmøtet godkjenner valgkomiteens anbefalinger av
- redaktør for Fred og Frihet
- hovedansvarlig for ikff.no /IKFFs Facebook-side
- IKFFs representant og vara i NNDs referansegruppe for sivilsamfunnet

Landsmøtet delegerer oppgaven med å sette ned valgkomite for landsmøtet i 2028 til landsstyret.

Verv	**Navn, avdeling**
Leder	Ingeborg Breines, Oslo-Viken
Nestleder	Rigmor Bjerche, Bergen
Kasserer	Vibeke Meijer, Oslo-Viken
Sekretær	Siri Jensen, fra Vestfold (fylke uten avdeling)
Leder i økonomiutvalget	Berit Aasen, Oslo-Viken
Medlemmer i økonomiutvalget	Hilde Solberg, Stavanger og Vibeke Meijer, Oslo-Viken
Redaktør Fred og Frihet	Elin Fossen, Oslo-Viken
Ansvarlig for ikff.no og sosiale medier	Åse Møller-Hansen, Bergen
NND – IKFFs representant i sivilsamfunnets referansegruppe	Åse Juveli Berg, vara: Eva Fidjestøl

Valgkomiteen anbefaler at leder, nestleder, kasserer og sekretær utgjør et arbeidsutvalg sammen med økonomiutvalgets leder.

Avdelingene har valgt landsstyremedlemmer og vararepresentanter blant sine medlemmer:

Avdeling	**Landsstyremedlem/vararepresentanter**
Tromsø	Valg fra avdelingen ettersendes. Landsmøtet gir landsstyret fullmakt til å godkjenne oppnevning av representanter fra Tromsø.
Trondheim	Berit Rusten, vara: Eli Rusten
Bergen	Cecilia Frogoudakis, vara: Rigmor Bjerche, vara: Åse Møller-Hansen
Stavanger	Hilde Solberg, vara: Hanne Kjersti Knudsen
Sandnes	Ellen Jensen Roalkvam, vara: Anne Berit Skeie
Oslo - Viken	Heidi Kvalvaag, Berit Aasen, vara: Liss Schanke, vara: Elin Fossen
Innlandet	Inger Karin Røe Ødegård, vara: Kari Nes
For fylker uten avdeling	Siri Jensen, Vestfold, vara: Kristine Tøsse, Agder

Sak 13. Tema: Fra krigens til fredens laboratorium

Susanne Urban har i 20 år engasjert seg for at freds- og forsoningsperspektivet skal få en tydelig plass i offentlighet og utdanning - fra barnehager og skoler til høyskoler og universiteter. Hennes bok *Galtungs metode for fred* er flittig brukt som studiemateriell (utdrag er spredt gjennom læremiddelplattformen Subject Aid).

Janine Müller jobber med fred gjennom sine tverrfaglig arbeid innen arkitektur, byutvikling, kunst, relasjonsledelse og som tilrettelegger/mekler. Hun er IKFFs fylkeskontakt i Møre og Romsdal.

Forslag til vedtak: *Landsmøtet ber landsstyret om at informasjons- og opplysningsarbeid blant barn og unge innarbeides i arbeidsplanen og gis høy prioritet.*

UTTALELSE I Felles sikkerhet – dialog er den nordiske veien

Fra: Åse Møller-Hansen og Cecilia Weimarck Frogoudakis - avdeling Bergen

Redaksjonskomiteens forslag er utarbeidet i samråd med forslagsstillerne

Felles sikkerhet – dialog er den nordiske veien

Til den norske og de nordiske regjeringene

> **Inspirert av Helsingfors-sluttakten, undertegnet i 1975 av 35 stater, og Palmekommisjonens rapport fra 1982, oppfordrer Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF) på det sterkeste til å revitalisere samarbeidet for felles sikkerhet i Europa. Fred og dialog må på nytt bli den nordiske veien.**

Dagens situasjon

Midtøsten står i brann. Kriger og konflikter eskalerer vilt, i en tid hvor vi skulle samarbeidet for fred og for å håndtere klimakrisen, en krise som forsterkes av utslipp fra krig og våpenkappløp. Også gjennom FN har vi forpliktet oss til fredelig sameksistens til det beste for mennesker, klima og miljø. FN og FN-pakten som skulle forhindre krig, er alvorlig svekket. Hvordan FN, verdens land og sivilsamfunn i felleskap klarer å svare på krisene, vil bli avgjørende for jordens framtid.

I mellomtiden militariseres våre land og samfunn. USA har nå 47 militære baser i Norden, og det undertegnes stadig nye omfattende, forpliktene militære samarbeidsavtaler uten politisk debatt. Myndighetene ber oss forberede oss på krig, og mens frykten for en konvensjonell krig eller atomkrig øker, synes det offisielle svaret å være at Europa må øke sikkerheten ved at enda flere land får tilgang til atomvåpen.

80-tallet. Palmerapporten.

På 80-tallet var frykten for atomkrig stor. Ronald Reagan, USAs president, hadde utpekt Sovjetunionen som «det ondes imperium». De to stormaktene plasserte ut mellomdistanseraketter med atomstridshoder i allierte NATO- og Warszawapakt-land. Sivilsamfunnet reagerte med store protestmarsjer og demonstrasjoner, ofte initiert av kvinner og fredsorganisasjoner. I 1980 opprettet Olof Palme en uavhengig kommisjon for nedrustnings- og sikkerhetsspørsmål som besto av diplomater og tidligere stats- eller utenriksministre fra land i nord, vest, øst og sør. Dette arbeidet har de siste årene fått ny oppmerksomhet, ikke minst i den internasjonale fredsbevegelsen.

Palmekommisjonen analyserte årsakene til den tilspissede situasjonen, og i 1982 leverte de rapporten: «**Felles sikkerhet – et program for nedrustning**». Kommisjonen **advarte særlig** mot avskrekking gjennom atomopprustning og militær overlegenhet. Det som den ene parten kaller defensiv avskrekking, vurderer den andre parten som offensive trusler og svarer derfor med mottiltak – som igjen tolkes som offensive trusler.

Menneskehetens historie er i seg selv et grundig bevis for at opprustning for å unngå krig, rett og slett ender med krig.

Palmerapporten konkluderte med at i **d*en kjernefysiske tidsalderen må sikkerhet bygges sammen med motparten* gjennom program for felles overlevelse, heller enn på trusselen om gjensidig utryddelse**. *Ingen kan* føle seg trygg uten at motparten føler seg trygg. Programmet anerkjente dermed både østlige og vestlige sikkerhetsbehov.

Dette er vesentlig. I Norge tok 2. verdenskrig 10 000 liv. Vi sier med rette: Aldri mer krig! I Sovjet tok krigen 27 millioner liv. Vi må kunne forstå deres frykt og sikkerhetsbehov, uten noensinne å akseptere krig og militære intervensjon som et middel.

Palmerapporten tok til orde for å bygge sikkerhet i fellesskap. Folk på begge sider av konfliktlinjene ønsker å leve i trygghet. Selv med ulike politiske systemer, kulturer, religioner og ideologier er land avhengige av å samarbeide. Det må skapes en allianse mot selve krigen, en langtidsplan for fred og felles sikkerhet som kan avløse doktrinen om at avskrekking er det som gir oss sikkerhet.

Arbeidet for felles sikkerhet ble avgjørende for det fantastiske som skjedde få år seinere. I 1987, året etter Palmes død, inngikk Gorbatsjov og Reagan INF-avtalen, som fjernet mer enn 2500 atomvåpen i løpet av få år. Avtalen var en seier for menneskeheten og reduserte frykten for atomkrig i Europa.

Palmerapporten i dag. *The Security We Need (FN).*

Palmerapporten pekte også på sikkerhetsutfordringer som fattigdom, sult og manglende muligheter for økonomisk utvikling. Ressurser kan frigjøres fra verdens militære sektorer til å håndtere fattigdom, vår tids klimakrise og tap av biologisk mangfold. Dette peker videre til FN-rapporten fra 2025, *The Security We Need*. For å møte tidens sammensatte kriser, må vi omdefinere hva som gir sikkerhet. Vi må gå fra å sette likhetstegn mellom militær styrke og sikkerhet, til å skape sikkerhet basert på samarbeid og vern av livsmiljøet. Dette vil skape tryggere livsvilkår for alle verdens land og folk og også for kommende generasjoner. Samarbeidet må være fritt for dobbeltmoral og ikke være drevet av staters eller selskapers kortsiktige interesser, men av et felles dypt seriøst ansvar for menneskeheten og fremtidige generasjoner.

Det fins ikke empirisk belegg for å hevde at økt opprustning og våpenproduksjon fører til fred. Det er en påstand som formidles uten krav til dokumentasjon, slik det kreves på andre samfunnsområder. I vår samtid og gjennom historien er det utallige historiske eksempler på det motsatte, nemlig at våpenkappløp og satsing på militærindustri - framfor diplomati og samarbeid - trapper opp voldsnivået og ender i krig.

Økononisk er våpenindustri og militærkompleks proffitabelt og utgjør den største økonomien i verden. Økonomiske prinsipper tilsier at våpnene som produseres også må brukes. Dette for å oppnå inntjening og profitt og utvikle og fornye teknologi og utstyr.

Påstanden om at mer våpen bidrar til fred kan og må derfor tilbakevises som en av verdens mest destruktive myter.

IKFFs appell

Klimakrisen og FNs bærekraftsmål gir ikke plass for fiendebilder og krigsretorikk. Militariseringen truer vår felles framtid: miljø og klima, kultur og utdanning, det nordiske velferdssamfunnet og selve demokratiet. Som fredsorganisasjon ber vi regjeringen ta rev i seilene og lytte nøye til FN og til dem som under den forrige kalde krigen tok til orde for et nytenkende program for fred og samarbeid i Europa.

IKFF appellerer nå til vår egen og de nordiske regjeringene om å innlede en åpen samtale med Russland for å få slutt på krigen i Ukraina. Dette er også foreslått av Finlands tidligere president Sauli Niinistô. Det haster! Hver dag som går med krig taper Ukraina

dyrbare menneskeliv, natur, dyrket mark og infrastruktur. Hver dag med fortsatt krig er utarmende, ikke bare for Ukraina, men for Europa og verden for øvrig.

IKFF ber om

-at nordiske land innleder dialog og forhandlinger om en sikkerhetsstruktur for Europa i samsvar med Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) sine prinsipper om udelelig sikkerhet.

- at Norge og Norden og andre europeiske stater tar en aktiv fredsorientert rolle overfor Russland i sikkerhetsspørsmål.

-at Norge, Norden og Europa tar skritt for å gjenoppta og styrke samarbeidet med Russland om kultur, vitenskap, klima og Arktis.

-at Norge og andre nordiske land samarbeider om atomvåpennedrustning og Norden som en atomfri sone.

UTTALELSE II NEI TIL EUROPEISK ATOMVÅPENPARAPLY

Frå Rigmor Bjerche, avdeling Bergen

Redaksjonskomiteen sitt forslag er utarbeidd i samråd med forslagsstillaren

Formålet: Innlegget vil vonaleg styrka og vedlikehalda IKFF sitt engasjement og arbeid mot opprusting generelt og atomvåpen spesielt. Dessverre er atomvåpenproblematikk svært aktuell for tida. Teksten kan nyttast som utgangspunkt for lesarinnlegg etter at Landsmøtet 2026 har sagt sitt om uttalen.

Lenker: Atomvåpen Klimakonsekvenser - Lær om atomvåpen Stopp-atomgalskapen-250120.pdf

NEI TIL EUROPEISK ATOMVÅPENPARAPLY

Verdssituasjon prega av frykt

Verdssituasjonen er prega av frykt. Etter at Trump kom til makta for andre gong har det blitt meir og meir uforutsigbart på kloden vår. Alle felles reglar som skulle sikra oss fred og tryggleik er i spel, både dei som handlar om nedrusting og dei som handlar om sikring av klima og miljø.

Verdshegemoniet

Dei mest pengesterke har stor politisk påverknad og styrer mykje i verda. Me ser dei vil ha meir. Våpenindustrien blømer, mange haustar meir pengar og makt når opprustinga skyt fart. Dei rikaste aukar formue og politisk herredøme i høgt tempo, medan kampen mot fattigdom har stoppa opp. Samstundes lir sivilbefolkninga i mange land kraftig på grunn av krig.

Atomvåpen i Europa

Etter at USA styrka retorikken om å ta over Grønland og 28.februar 2026 og starta åtakskrig på Iran saman med Israel, ser det ut til at frykta hos leiarane våre i Europa er i ferd med å gå over til *blind* frykt, som smittar over på befolkninga. Saman med eit mantra om at opprusting skaper fred, har det blitt dagsaktuelt å vurdera ein uavhengig europeisk atomvåpenparaply med fleire atomvåpen plassert rundt om i europeiske land, inkludert Noreg. Frå før er amerikanske atomvåpen gjennom Nato utplassert i Belgia, Nederland, Italia, Tyskland og Tyrkia. Frankrike og Storbritannia har eigne atomvåpen. No er det snakk om at fleire europeiske land bør utvikla desse forferdelege våpena. Dette sett ikkjespreiingsavtalen under press, undergrev FN-pakta og trugar den grunnleggjande trygginga me har mot bruk av slike våpen. Det er berre eit knapt år sidan me markerte at det var 80 år sidan USA slapp atombomber over Hiroshima og Nagasaki med dei grufulle konsekvensane dette fekk for sivilbefolkninga i dei to byane.

Atombomber brukt i krig er svært øydeleggjande

I følgje FN er det over 12000 atomvåpen i verda. Dei vanlegaste bombene har nesten 7 gongar så høg sprengkraft som bombene amerikanarane brukte i 1945. Sprenger ein ei slik bombe vil det føra til altomfattande øydelegging innanfor 4,5 km i radius rundt der bomba eksploderer, i tillegg kjem heftige brannar, radioaktivt nedfall og skadar utanfor dette området. Etter ein avgrensa krig med atomvåpen vil mykje partikkelstøv bli kvervla opp i atmosfæren og gje akutte klimaendringar (atomvinter) som kan gjera det uråd å dyrka mat i store delar av verda.

IKFF vil spreia kunnskap om og forby atomvåpen

IKFF vil vera pådrivarar for å spreia kunnskap om konsekvensane ved bruk av atomvåpen, jo fleire slike våpen desto større fare for at dei vil bli brukt. Me vil samarbeida med andre organisasjonar for å danna ei sterk rørsle mot dei som vil ha oss til å tru at atomvåpen er eit tryggingsmiddel. Me vil og halda fram med aksjonar og opplysingsarbeid for å få Noreg til å skriva under på FN-traktaten om forbod mot atomvåpen. Sjølvsagt vil me, med alle krefter, hindra at det kjem atomvåpen på norsk jord.

UTTALELSE III IKFF krever human asylpolitikk bygd på grunnloven og menneskerettighetene

Fra: Gunhild Marie Andersen, Arnny Floden, Marit Gjærum, Audgunn Oltedal,

Maja Elisabeth Reiss, Britt Schumann, Berit Aasen – avdeling Oslo-Viken

Redaksjonskomiteens forslag er endret i samråd med forslagsstillerne.

IKFF krever human asylpolitikk bygd på grunnloven og menneskerettighetene

Sendes til

Justisministeren, Statsministerens kontor partienes stortingsgrupper

Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF), samlet til landsmøte på Hamar 17.-19. april 2026, viser til varslede innstramminger i asylpolitikken som del av gjennomføringen i Norge knyttet til EUs Migrasjonspakt fra 2024.

IKFF har arbeidet for en human asylpolitikk i flere år, og i samarbeid med andre organisasjoner i asylpolitisk nettverk. Ulike regjeringer påstår at de stadig strengere innstramninger er i tråd med norsk rett og internasjonale konvensjoner. Men i direkte kontakt med flyktninger og asylsøkere kan vi og våre samarbeidspartnere vanskelig se annet enn at norsk asylpolitisk praksis i årevis ar vært strid med Grunnloven og ratifiserte internasjonale bestemmelser.

Grunnlovens § 92, pålegger statens myndigheter å respektere og sikre menneskerettighetene, i tillegg til § 104 som fastsetter at den Internasjonale barnekonvensjonen skal gjelde som norsk lov. Konvensjonens rettigheter gjelder for alle barn uten forskjellsbehandling og uten hensyn til barnets/ foreldrenes rase, farge, kjønn, språk, religion, opprinnelse, eiendom, funksjonshemming eller oppfatning. I tillegg til grunnloven, er den sentrale europeiske menneskerettighetskonvensjonen inkorporert i norsk rett gjennom menneskerettsloven, med forrang foran andre lover.

Retten til familieliv står sterkt i alle disse rettighetsbestemmelsene. IKFF forutsetter derfor at asylsøkere som kommer til Norge som mindreårige, fortsatt skal ha rett til familiegjenforening.

Det er en økende bruk av tvangsretur i Norge, både av papirløse som har fått avslag på asylsøknaden, og av flyktninger som har fått tilbakekall av opphold i Norge.

Når dette skjer, vil barn og unge miste kontakten med foreldrene sine når de blir tvangsreturnert. Praksisen strider dermed mot norsk lov.

Baumannutvalget foreslo at asylsøkere og flyktninger med barn ikke skulle utvises ved brudd på utlendingsloven, men at andre straffetiltak kunne iverksettes, slik at kontakten mellom barn og foreldre kunne fortsette.

I Norge bor det ca. 2000 asylsøkere med avslag. Disse er uten fundamentale menneskerettigheter, som retten til arbeid, retten til helse og utdanning og retten til et familieliv. Mange av disse har bodd i Norge i flere tiår. I løpet av de siste årene er mange av disse blitt tvangsreturnert til land som Irak og Etiopia, til land i konflikt, og til land hvor de ikke lenge har nettverk og muligheter til å etablere seg.

Det er vanskelig å si annet enn at Norge fører en politikk med åpenlyse brudd på menneskerettighetene som virkemiddel!

For å få slutt på menneskerettighetsbruddene, anbefaler IKFF at Norge innfører amnesti for papirløse og gir dem opphold på humanitært grunnlag.

Menneskerettighetsaktivister som bistår asylsøkere, er utsatt for trusler. Ikke minst gjelder dette de som bistår med tryggere ankomst av flyktninger som kommer med båt over Middelhavet. Tommy Olsen, menneskerettighetsaktivist som arbeidet for å sikre informasjon og trygg ankomst for flyktninger som kommer over Middelhavet, Aegean Boat Report | Tromsø | Facebook, ble anholdt av politiet i Tromsø 17. mars i år, etter begjæring fra Hellas. Han ble løslatt, men utleveringskravene fra Hellas er ennå ikke ferdigbehandlet. Anklagene mot han er grunnløse og må avvises, Norway: Release human rights defender Tommy Olsen and reject his extradition to Greece - Amnesty International

IKFF ber regjering og partier på Stortinget om å sikre en human asylpolitikk i Norge, basert på rettsikkerhet og norsk lovs inkorporering av FNs universelle menneskerettigheter, inkludert barnekonvensjonen:

- Avvis forslaget om asylmottak i utlandet, forsvar retten til å søke asyl i trygt land basert på FNs flyktningkonvensjon og UNHCRs anbefalinger.
- Sikre rettsikkerhet rundt retur, stopp retur til land i krig og konflikt.
- Sikre at foreldre med barn i Norge ikke skal utvises ved brudd på utlendingsloven, men at andre tiltak kan settes inn.
- Innføre foreldingsfrist på 10 år i saker om tilbakekall av opphold og statsborgerskap.
- Gi amnesti med opphold på humanitært grunnlag til lengeværende asylsøkere med avslag.

UTTALELSE IV Reform av Nobel fredspris

Fra Siri Lill Thowsen, Gro Finne, Lispet Kristiansen, Heidi Kvalvaag, Bente Lund, Gro Standnes, medlemmer i Oslo-Viken

Redaksjonskomiteens forslag er utarbeidet i samråd med forslagsstillerne

Appell til stortingsgruppene fra Internasjonal kvinneliga for fred og frihet - Norge
Reform av Nobel fredspris – for å styrke arbeidet for fred i verden

> **Inspirert av Alfred Nobels testamente fra 27. november 1895 om at en del av hans formue skulle forvaltes som et fond, der avkastningen årlig deles ut som pris til den som har virket *mest* for folkeforbrødring, reduksjon av stående armeer eller spredning av fredskonferanser, oppfordrer Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF) Stortinget til å reformere Norges forvaltning av Nobel fredspris. Konkret ber vi om at kriterier for utnevnelse og sammensetning av Den Norske Nobelkomite reformeres og at kriteiene for tildeling innskjerpes. Hensikten er å kvalitetssikre utnevnelser av fredsprisvinnere i tråd med testamentets intensjon og mål.**

Aktuell situasjon

Tildeling av Nobels fredspris 2025 til Maria Corina Machado fra Venezuela fikk sterk kritikk fra mange hold både i og utenfor Norge. Norges Fredsråd, som er paraplyorganisasjon for fredsorganisasjoner i Norge, protesterte mot utnevnelsen og avsto fra tradisjonen med å arrangere fakkeltoget til ære for fredsprisvinneren. IKFFs internasjonale styre og IKFF-Norge tok offentlig avstand fra utnevnelsen, begrunnet i at Maria Corina Machado ikke oppfyller kriteriene i testamentet om å arbeide for nedrustning og institusjoner som fremmer fred.

Machados uverdige forvaltning av fredsprisen hun ble tildelt, ved å videresende den til president Donald Trump, har påført Nobelkomiteen og Norge alvorlige omdømmeproblemer og skadet fredsprisens renomme og prestisje. Trumps åpenlyse insisteringer om å få tildelt fredsprisen i forkant, har åpnet for mistanker og kritikk om at Nobelkomiteen tok politiske hensyn da de ga den til Trumps nære og allierte samarbeidspartner, Maria Corina Machado.

Historisk kontekst

Det er ikke første gang at tildelingen av Nobels fredspris er kritisert for å tildeles kandidater som ikke oppfyller kriteriene. Det finnes ulike tolkninger av Alfred Nobels kriterier om «folkens förbrödrande och afskaffande eller minskning af stående armeer, samt bildande och spridande af fredskongresser» slik det står i testamentet. Det er imidlertid enighet om at intensjonen og målet med fredsprisen er å fremme fredsinitiativ og arbeid for fred i verden og støtte initiativ og eksempler der konflikt og uenighet løses på andre måter enn med våpen og militære invasjoner. Ved flere tildelinger er Nobelkomiteen kritisert for å legge for lite vekt på kandidatens faktiske fredsengasjement og konkrete initiativ for å arbeide for sameksistens og løse konflikter med fredelige midler.

Vi reiser spørsmål om det er formålstjenelig at Nobelkomiteen består av tidligere politikere og stortingsmedlemmer slik tradisjonen har vært. Vi reiser også spørsmål om komiteen har

nødvendig transparens og tydelighet med hensyn til begrunnelser for sine utnevnelser av fredsprisvinnere.

Erfaringene fra 2025-tildelingen viser at fredsprisen er under press fra politiske, økonomiske og militære interesser som undergraver hensikten og målet med prisen. Dette gir Stortinget anledning til å tenke nytt og reformere sammensetning av komiteen og tydeliggjøre kriteriene for tildeling akkurat nå.

IKFFs rolle

Medlemmer i det internasjonale styret for Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF), har i henhold til Nobelstiftelsens statutter, adgang til å nominere fredspriskandidater. IKFF er en av de to internasjonale fredsorganisasjonene som gir styremedlemmene slik adgang. Spørsmålene om Nobelkomiteens sammensetning og praksis angår derfor vår organisasjon konkret og direkte,

Bakgrunnen for IKFFs berettigelse til å fremme kandidater til Nobel fredspris og vårt engasjement og ansvar for å bevare fredspris-institusjonen, er vår tilknytning til Bertha von Suttner (1843–1914), kalt «fredsprisens mor». Gjennom sitt tette vennskap og brevveksling med Alfred Nobel inspirerte og påvirket hun ham til å inkludere en fredspris i testamentet sitt. Hun knyttet fredssaken til kvinnesak og la grunnlag for etableringen av Women Internatinal League for Peace and Freedom (WILPF) - den intenasjonale betegnelsen på IKFF – som har arbeidet for fred i 110 år. Bertha von Suttner har inspirerte og engasjert tusenvis av kvinner til fredsarbeid. Hun ble tildelt fredsprisen i 1905, som første kvinne. Uten henne hadde Norge ikke hatt noe fredspris å dele ut.

Norge forvalter en presisjefylt og viktig nobelpris inspirert av Bertha von Suttners nyskapende og radikale ideer om fred uten våpen. IKFF ber om at denne viktige institusjonen og tradisjonen videreføres for å fremme fred i verden.

IKFF appell

IKFF oppfordrer de politiske partiene på Stortinget til å foreta en gjennomgående drøfting og reform av

1. Prosedyrene for oppnevning av medlemmer til komiteen som beskytter og ivaretar fredsprisens mål og intensjoner
2. Kriteriene for tildeling av fredsprisen som skjerper og tydeliggjør intensjonen og formålet med fredsprisen

Vi ber om at sivilsamfunn generelt og fredsorganisasjoner spesielt inviteres til komme med innspill *i forkant* av drøftingene og at forslag til reform sendes på reell høring før Stortinget stemmer over det. Det vil bidra til å få inn flere perspektiv enn de som de politiske partiene sitter med, og det kan skape folkelig engasjement, økt transparens og nasjonalt eierskap til fredsprisen. Det vil også forebygge at fredsprisen blir utvannet til et norsk show-off for internasjonal scene, og medvirke til å gjenreise fredsprisens troverdighet og prestisje.

IKFF ber om

Norge har gitt sin tilslutning til FN-resolusjon Kvinner, fred og sikkerhet som blant annet har som formål å få flere kvinner inn i aktivt fredsarbeid. Som kvinneorganisasjon ber IKFF om at Bertha von Suttner - fredsprisens mor - gis større plass og betydning for komiteens sammensetning og kriteriene for tildeling. I en tid hvor militarisme og våpen har fått en dominerende plass i politikk og økonomi, er fredsprisen en stadig viktigere institusjon som motvekt mot krig.

Verken Alfred Nobels testamente eller komiteens vedtekter krever at komitemedlemmene skal være norske statsborgere. Dette er en eldgammel tradisjon som godt kan endres, for å få fram fredsprismottakere som på tross av et liv midt i krigstrusler og krig, kjemper for å få satt en stopper for all volden og terroren.

IKFF-Norge mener at det vil være framtidsrettet av Stortinget å oppnevne kvinner fra krigsherjede områder som medlemmer av Nobels fredskomite – for å medvirke til at Nobels fredspris konsekvent kan bli tildelt personer eller organisasjoner som faktisk arbeider aktivt for en fredelig og rettferdig verden